

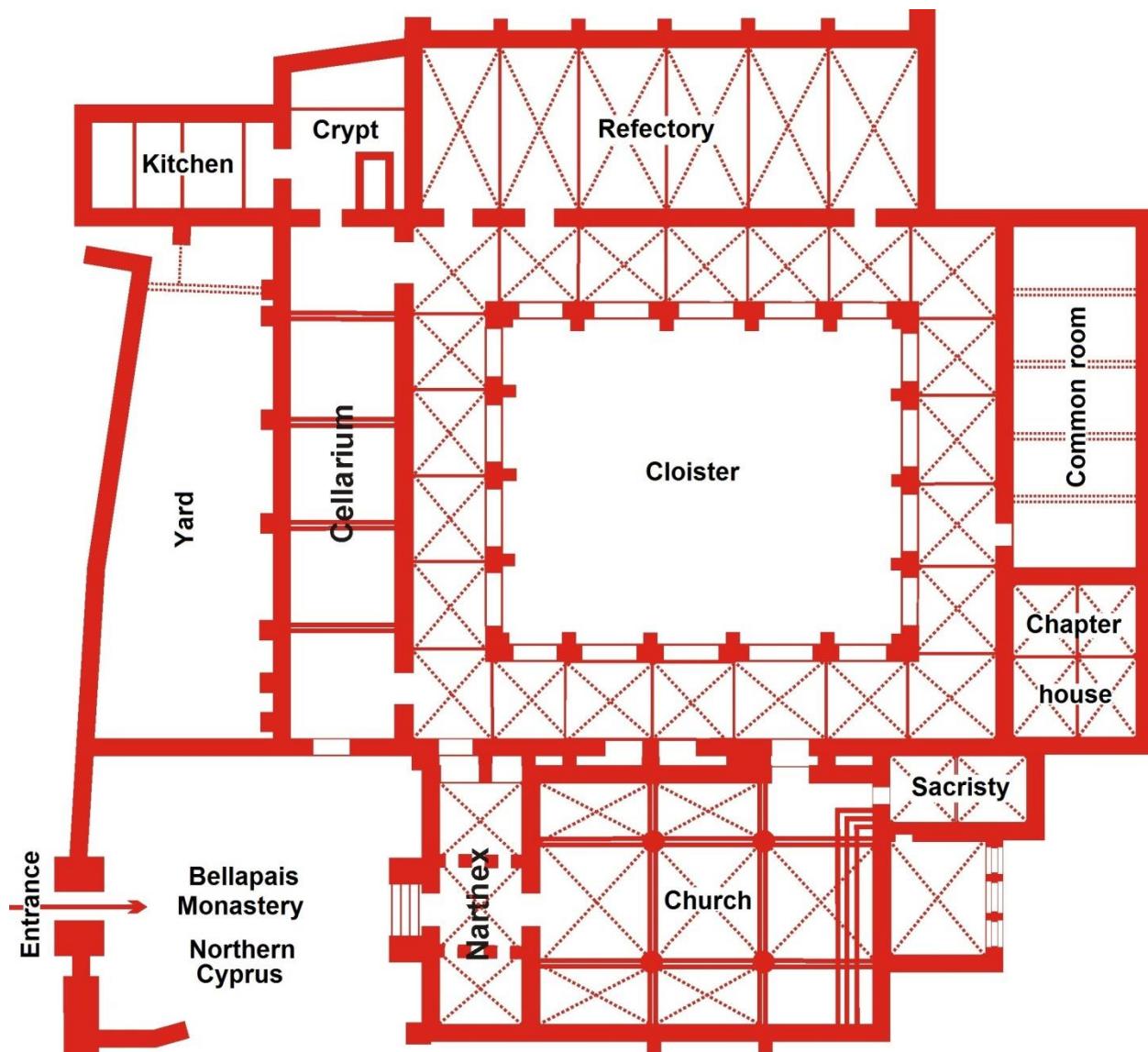
نظری بر تفاوت های معماری مسیحی و اسلامی با نگاهی به صومعه بلاپیز گیرنه

از: آریتا رضوان

تصویر شماره ۱ : صومعه بلاپیز

صومعه بلاپیز (Bellapais Abbey) یا صومعه صلح، از بنای‌های قرن سیزدهم میلادی است که در چند کیلومتری گیرنه از شهرهای قبرس شمالی و در شمال دهکده بلاپیز و از جانبه‌های گردشگری قبرس شمالی واقع است. نام خود را شاید از موقعیت جغرافیاییش می‌گیرد که در نوک یک تپه آرام در کوهستانهای گیرنه و مشرف به دریا قرار دارد. این بنا یکی از نادر صومعه‌های بجا مانده در خاور میانه است، اثری از دوران پیش از قرون وسطای اروپای غربی که در دنیا مسلمانان و امپراتوری قسطنطینیه تک افتاده است و فرصت آن را پیدا کرده است تا تفاوت‌های اساسی معماری مسیحی و اسلامی را نشان دهد. چهار فضای اصلی بنا شامل کلیسا و راهب خانه، سالن غذاخوری، و ورودی است.

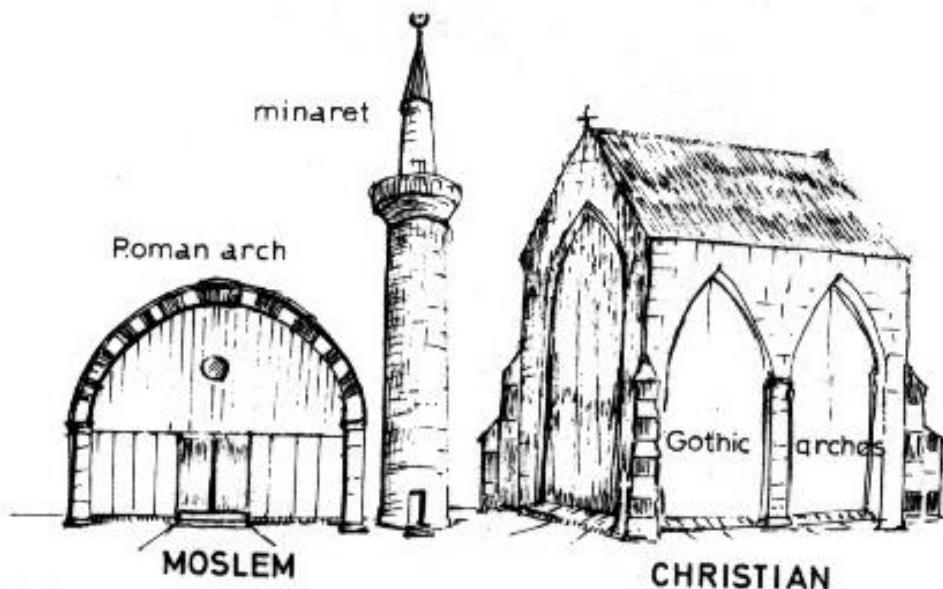
تصویر شماره ۲: پلان صومعه بلاپیز

وجود دروازه های حفاظت شده با دیواره های مجوف احتمالاً به خاطر آن بوده که این صومعه در کنار دریا قرار داشته است و مانند بسیاری از صومعه ها ثروتی را در خود جای می داده است. لذا برای حفاظت آن از دست دزدان دریایی دیوارهای بلند و محفوظی داشته است، اگرچه بنظر می رسد این صومعه در قرون ۱۵ و ۱۶ مورد هجوم قرار گرفته است و در نهایت در قرن شانزدهم تخریب می شود.

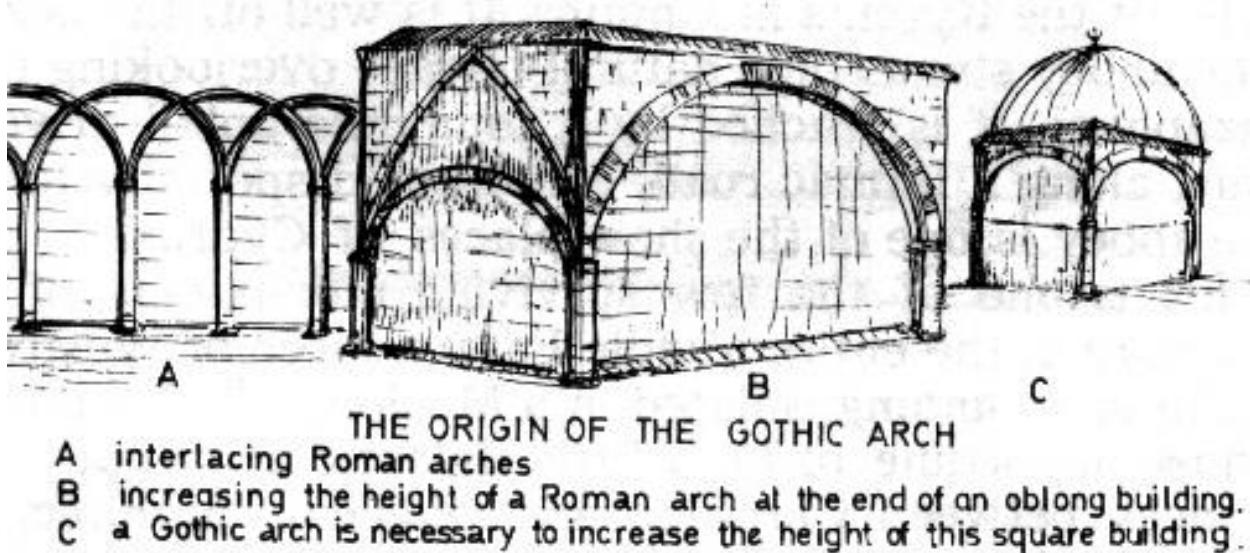
تصویر شماره ۳: دروازه صومعه بلاپیز

همه بناهای مذهبی تاثیر گذار بودنشان را با ارتفاع بلند احراز می کنند. در مسجد این کار با مناره و گنبد بدست می اید و در کلیسا با طاقهای گوتیک. این مقایسه در نمودار شماره ۱ نشان داده شده است. در حالی که کلیساها کوچک به کلیساها بزرگ توسعه یافتد، مساجد هم به همان اندازه با افزایش ارتفاع و تعداد مناره ها و ساخت گنبد بزرگتر پیشرفت کردند. مساجد با شکوه، با کلیساها بزرگ اروپا، اوج معماری مذهبی را به نمایش گذار دند.

نمودار شماره ۱: مقایسه افزایش ارتفاع در بناهای مذهبی در اسلام و مسیحیت

در نمودار شماره B ۲ نشان داده شده است، که چگونه یک قوس رومی در پلان مستطیلی و در ضلع کوتاهتر، به ارتفاعش افزوده شده است تا سقف را نگه دارد. در حالیکه وقتی پلان مربع است، مشابه شکل C، دیگر نیازی به افزایش ارتفاع قوس نیست، همان چیزی که معماری مساجد اتفاق می‌افتد: تبدیل پلان مستطیل به مربع تا نیاز به قوسهای گوتیک نباشد و استقرار یک گنبد براین پلان مربع که بنا را مرتفع سازد. برخی از معماران معتقدند که قوس گوتیک از تقاطع قوس روم مشتق شده است، آنچنان که در شکل A نشان داده شده است.

نمودار شماره ۲ : مقایسه افزایش ارتفاع در

اگرچه گفته می‌شود که در خرابه‌های پرسپولیس، ۵۰۰ سال قبل از ظهور مسیحیت، نمونه‌های از طاقهای گوتیک دیده شده است، هیچگاه در دنیای اسلام این طاقها پیشرفت نشدن و ۱۶۰۰ سال بعد اولین کلیساها با این طاقها ساخته شدند. طاقهای گوتیک استراکچر صومعه بلاپیز هستند. تصویر شماره ۳ از ضلع شمالی بنا، نشان می‌دهد که طاقها چه ارتفاعی را بوجود آورده‌اند، اگرچه که سقف خراب شده است.

تصویر شماره ۴: دیواره های بنا که با طاقهای گوتیک مرتفع شده اند

تصویر شماره ۵: حیاط مرکزی راهب خانه

تصویر شماره ۶: سالن غذاخوری

تصویر شماره ۷: کلیسا

تصویر شماره ۸: کولونادهای دور حیاط مرکزی و ورودی کلیسا

تصویر شماره ۹: اتصال طاقهای گوتیک

تصویر شماره ۱۰: محل تقاطع طاقها

تصویر شماره ۱۱: تزئین محل تقاطع طاقها

تصویر شماره ۱۲: سردابه

تصویر شماره ۱۳ : طاق گوتیک روی طاقهای رومی

تصویر شماره ۱۴: ورودی به پام

تصویر شماره ۱۵ : بازشو های بین فضاهای نیمه باز

تصویر شماره ۱۶: پنجره های سراپه زیرزمین

تصویر شماره ۱۷ : بازشوها در سردابه

تصویر شماره ۱۸ : پله به پشت بام

Reference:

Dreghorn, W. (1982). A Guide to the Antiquities of Kyrenia. Retrieved from:
<https://www.stwing.upenn.edu/~durduran/kyrenia.html>